

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra Fra Piazza del Popolo · II

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Fra Piazza del Popolo", i Bergsøe, Vilhelm: *Fra Piazza del Popolo*, udg. af Flemming Conrad ; Lars P. Romhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, [1988], s. 164. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsoev02-shoot-idm139642590832448/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Fra Piazza del Popolo

sig saa meget, at de blev til ti Rigsdaler. Saa vilde han sige sin Tjeneste op, gaa til Kallundborg, købe Krambodvarer hos Købmand Lauritzen og sende dem bort til Steder, hvor de var det tidobbelle værd. Naar han var kommen saa vidt, faldt det ham ind, at Skibene dog ikke duede noget, thi han kunde jo ikke selv gaa med. For Vandet havde han en medfødt Angest, og betro Indkøbet for de surt erhvervede Markstykker til andre, kunde han heller ikke — de vilde naturligvis snyde ham. Naar disse Tanker kom over ham, blev han tungsindig. Det syntes ham, at hans kæreste Lykke var spildt, og han kunde da sidde hele Timer og stirre ud over Havet. Af den gamle Jens Røgter havde han lært at skære en Pilefløjte; han havde naturligt Gehør og spillede snart ganske vakkert. Fløjten blev ham en kær Ven, ihvorvel den stod langt under Markstykkerne, og naar Skibene sejlede bort uden at kunne tage hans Kramvarer med, blæste han dem et Stykke.

Hans bedste Leg var imidlertid den at samle de hvide Muslingskaller ved Strandkanten. De blev ordnede i Stabler, ti i hver, og naar han havde saadanne ti, legede han, at han ejede hundrede Rigsdaler. Saa skjulte han dem omhyggeligt, samlede den næste Dag nye, og da han havde faaet tusinde, begyndte han at handle — det vil sige, han lagde to, hvor han tog én, og for at holde nøjagtig Regnskab, stak han de udgivne Skaller med Spidsen ned i Jorden, medens de indvundne blev lagt fladt oven paa den.

I disse storartede Handelsforetagender blev han en Dag overrasket af Stedets Præst. Præsten, der var Onkels Morbroder, blev forbavset over denne besynderlige Leg, og Lars, der havde en sky Frygt for Præsten, vilde ikke ud med Sprogel, men svarede blot, at han gjorde et Forsøg paa at lære sig

sely at regne. Onkels Morbroder var en brav og i alle Maader fortræffelig Mand; han havde kun én, men meget menneskelig Svaghed. Han samlede paa Biografer, lige fra Gorm den Gamles til Ole Kollerøds, og havde af disse tilfulde lært, at store Mænd tidt fødes i smaa Kaar, og at det geniale ofte træffes der, hvor kun det gale synes at slikke frem. Selv havde han ingen Børn, og her fandt han nu efter en god Middag, der altid stemmer Sjælen velvillig, midt paa en græsklædt Ødemark en Dreng, der hverken vidste, naar eller hvor eller af hvem han var født, men til Gengæld spillede paa Fløjte og ved Hjælp af Skaldyr forsøgte at lære sig selv Aritmetik. Da disse Fænomener tilmed havde stor Lighed med Newtons første Begyndelse, blev han lige saa glad som en Oldgransker, der af Kæmpehøjen uddrager et af Oldtidens sjældneste Smykker, paa hvilket hans øvede Øje straks ser, at det ved en forstandig Restauration vil vinde hele den svundne Glans tilbage. Han tog egenhændig Lars med sig, købte ham løs fra Husmanden og førte ham i Triumf til Præstegaarden i Kallundborg. Her begyndte han allerede den næste Dag at indprente ham Begyndelsesgrundene i Humaniora, og i Førstningen gik alt efter hans Forventning. Lars lærte at skrive og læse med en forbavsende Lethed, og hvad Regningen angik, skulde man tro ham født i en Sejrs-skjorte med den lille Tabel foran og den store paa Ryggen. Men da der blev Tale om at sende ham til Latinskolen, gjorde han Oprør. Præst vilde han ikke være; han kunde jo Rentesregning, Brøk og Reguladetri — hvad Brug havde han saa for Genesis?

Onkels Morbroder, der ikke havde glemt Skallerne og paa ingen Maade vilde opgive Tanken om den berømte Mand, der maatte stikke i Lars, beholdt ham da hjemme og mente, at han enten maatte